MADAGASKAR forum

Vennskapsforeningen Norge - Madagaskar
Fikambanana Fifankatiavana Norvezy – Madagasikara

nr 2 2018 årgang 16

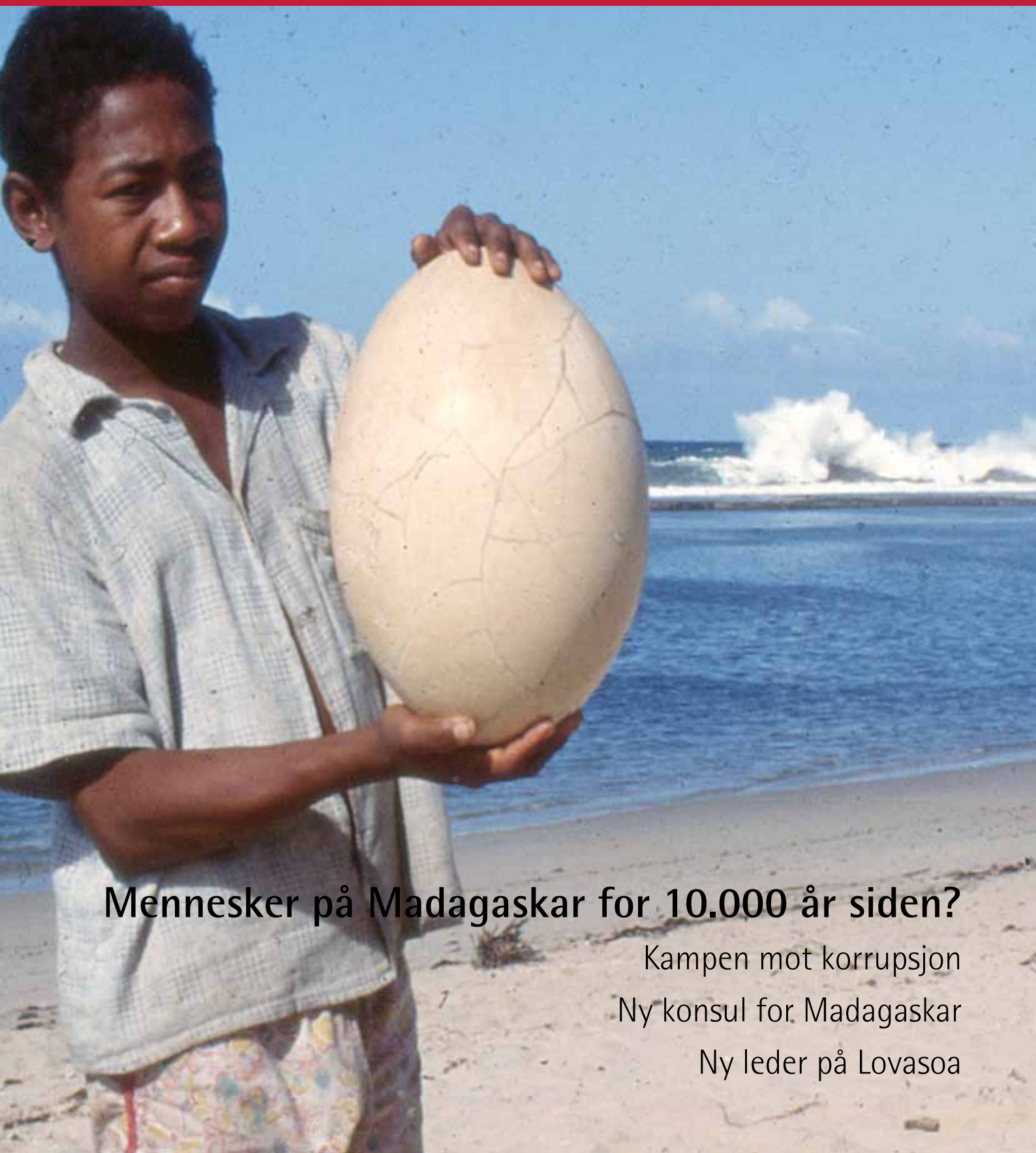

Mennesker på Madagaskar for 10.000 år siden?

Kampen mot korrupsjon

Ny konsul for Madagaskar

Ny leder på Lovasoa

MADAGASKAR forum

www.madagaskar.no

Organ for Vennskapsforeningen Norge - Madagaskar (VNM)

STYRET I VNM

LEDER
Kåre Kristensen(2017 - 2019)
E-POST
kaare.kristensen@sik.no

ØVRIGE STYREMEDLEMMER
Bård Bakke (VNM vest, nestleder) til 2019
Brian Swan (VNM vest, kasserer) til 2019
Michel Sabir Michaël Ratovonasy (VNM øst) til 2019
Endre Haraldseide (VNM vest) til 2019
Margit Lea Myklebust (VNM midt) til 2019
Soia Rahasindainy (VNM nord) til 2019
Mirana Sylvia Vestgård (VNM øst) til 2020

Vennskapsforeningen er ikke ansvarlig for innholdet i bladet; dette er redaktørens ansvar. Redaksjonen følger Vær Varsom-plakaten og Redaktørplakaten.

REDAKTØR
Øyvind Dahl
E-POST
oyvind.dahl@lyse.net

FORMGIVING
Anita Sletten Torp
ARI Design

TRYKK
Kai Hansen trykkeri, Stavanger

LOGO
Alvar Berget

FOTO FORSIDE
Jon Erik Bakke
"Egg fra elefantfuglen Aepyornis"

FOTO BAKSIDE
Øyvind Dahl
"Skoleglede"

ISSN 1504-4750

REDAKTØREN HAR ORDET

Madagaskarforum er nå 15 år. Det første nummeret kom i 2003 med navnet Maresaka – det som det snakkes om. Med trykket på é-en var det en god tittel, men når nordmenn leste det som Mare-Saka, byttet vi navnet til Madagaskar-forum allerede for det påfølgende nummeret. Når jeg blar gjennom de ca 30 heftene som har vært utgitt, dukker mange temaer opp, og det er mye å snakke om.

I de siste to årene har korrupsjon vært et gjennomgående tema. Vennskapsforeningens to siste ledere, Alexander Krosby og Kåre Kristensen reiste til øya i 2016 for å kartlegge problemet. I Madagaskarforum nr. 2-2016 fins en fyldig artikkel om fenomenet. I Madagaskarforum nr. 1- 2018 hadde vi også flere artikler som drøftet årsaker og virkninger av korrupsjonsspøkelset.

I oktober 2019 har Norge hatt besøk av sjefen for Det uavhengige antikorrupsjonsbyrået, BIANCO, Jean-Louis Andriamifidy og hans rådgiver for internasjonalt samarbeid Florian Schatz. De har besøkt Vennskapsforeningene i Øst og Vest og sentrale personer i Utviklingsdepartementet, Transparency International, Riksrevisjonen, NMS, VID, Stavanger kommune og andre. Norge bidro sterkt til at BIANCO ble opprettet i 2004, men all støtte ble kuttet etter statskuppet i 2009. Nå er håpet at forbindelsene kan gjenopprettes etter et forhåpentligvis demokratisk presidentvalg.

Hvordan dette valget blir vet vi ennå ikke. Presidentvalget skal gjennomføres i to etapper i to runder 7. november og 19. desember. Madagaskarforum vil komme med en nærmere omtale av dette viktige valget i neste nummer. Men valget gir oss håp om at landet kan få en president som vil bekjempe den ødeleggende korrupsjonen. For som Andriamifidy sier, korrupsjonen må bekjempes fra toppen og nedover. Dersom det ikke er politisk vilje på toppen, råtner snart hele samfunnet med de katastrofale konsekvensene vi ser i dag.

Ellers inneholder bladet intervju med den avtroppende generalkonsulen og den påtroppende konsulen for Madagaskar i Norge, intervju med den nye direktøren på Lovasoa kultur- og kompetansesenter på Antsirabe, og artikler fra tre studenter fra Høgskolen på Vestlandet som har hatt praksisplasser der. En varm venn av det tidligere Norad-prosjektet FIFAMANOR skriver om hva FIFAMANORs venner gjør etter at Norad har trukket seg ut.

Forsidebildet forteller om Madagaskars fortid som hjemland for kjempestrutsene, som antagelig ble utryddet av menneskene. Det er kanskje ukjent at øya også var tilholdssted for dinosaurer. Det er funnet ben med merkelige merker på. Kan menneskene også ha hatt noe med dinosaurene å gjøre på Madagaskar?

God lesning!

Øyvind Dahl
Redaktør for dette nummeret

I DETTE NUMMERET

4 DE SMÅ FISKENE BLIR TATT, DE STORE SLIPPER UNNA
7 THIRD KULTURE KIDS
8 CHAPEAU! HATTEN AV FOR FINN!
10 CHAPEAU! NY HATT TIL ERIK!
12 VISJONÆR NY DIREKTØR PÅ LOVASOA
14 TRE MÅNADAR PÅ MADAGASKAR
18 NORSKE KYR OG GASSISKE BØNDER
20 LEVDE DET MENNESKER PÅ MADAGASKAR FOR 10.000 ÅR SIDEN?
23 SMÅNYTT

REDAKSJONEN

ANTSIRABE

SIRI NYEN
Fra Porsgrunn, men har hatt store deler av oppveksten sin som misjonærbarn i DR Kongo. Utdannet intensivsykepleier og høyskolelektor, og har ulik internasjonal erfaring fra blant annet Nepal, Australia og Tsjad. Jobber nå på Madagaskar som misjonær og studiekoordinator for NMS på Lovasoa Cross-Cultural Competence Center. Har bodd der i to år med sin mann Eirik, og sønn Benjamin (4).
E-post: siri.nyen@nms.no

SANDNES

ØYVIND DAHL
er født og oppvokst på Madagaskar og reiste tilbake i voksen alder og var lektor og rektor på FLMs lærerskole i Fandriana i seks år.
Siden jobbet han i Kirkens u-landsinformasjon, og var knyttet til Misjonshøgskolen (VID) i Stavanger i 25 år der han ble professor i kulturkunnskap. Han har også vært generalsekretær i Digni. Øyvind var med og startet VNM og var leder fra starten i 2002 til 2013.
E-post: oyvind.dahl@lyse.net

STAVANGER

HENRIK SEGLEM GRYDELAND
bor i Stavanger der han jobber som lærer på Solborg Folkehøyskole på en solidaritet-, reise- og fotballinje. Han jobbet som lærer på Den Norske Skolen på Antsirabe i perioden 93 - 98 og 2002 - 2004. Han er utdannet lærer og journalist.
E-post: grydeseg@hotmail.com

De små fiskene blir tatt – de store slipper unna

Dersom vi ser bort fra land som har vært utsatt for krig og væpnet konflikt, så er Madagaskar verdens fattigste land. De rike blir rikere og de fattige fattigere. Årsaken er den utbredte korrupsjonen som berører alle sektorer i samfunnet i offentlig og ofte også i privat virksomhet.

TEKST: ØYVIND DAHL
FOTO: ØYVIND DAHL, KÅRE KRISTENSEN, BIANCO

Det er direktøren for BIANCO – det uavhengige antikorrupsjonsbyrået – som sier dette. Jean-Louis Andriamifidy og hans tyske rådgiver Florian Schatz (betalt av GIZ, tysk utviklingshjelp) besøker vennskapsforeningene i Stavanger og Oslo. På mange måter er norgesbesøket en gjenvisitt etter at nåværende leder Kåre Kristensen og forrige leder Alexander Krosby besøkte BIANCO for et par år siden. Andriamifidy er utdannet jurist og dommer, og før han ble utnevnt til sjef for antikorrupsjonskontoret underviste han fremtidige dommere i Antananarivo. Florian Schatz er rådgiver når det gjelder internasjonale relasjoner og donorer.

Etter å ha deltatt på en konferanse i København har de lagt veien om Norge for om mulig å få på plass nye avtaler om norsk støtte. Norge spilte en viktig rolle da BIANCO ble opprettet i 2004 og de fem følgende oppstartsårene både når det gjaldt bygging av kontorene, innkjøp av utstyr og materiell, støtte til opplæring av personellet og bidrag til virksomheten, faktisk mellom 25 og 37 prosent av budsjettet. Etter statskuppet i 2009 forsvant all norsk støtte over natten. Budsjettet på 1,3 millioner euro finansieres i dag av den gassiske regjering (90%) og internasjonal støtte fra bl. a. EU, FN, Tyskland, Frankrike og Japan (10%).

BIANCO har underavdelinger i alle Madagaskars seks provinser, Antananarivo, Fianarantsoa, Toliara, Mahajanga, Antsiranana og Toamasina. Det er 170 ansatte. Men det er altfor få for å kunne gjennomføre de oppgaver kontoret er pålagt.

Hvordan kan BIANCO være uavhengig?

- Da jeg ble ansatt i 2014 ble det oppnevnt en rekrutteringskomite med 11 medlemmer med representanter fra mange viktige sektorer i samfunnet: politi, rettsvesen, media, utdanning, sivile organisasjoner og andre. Det var 50 søkere, 10 ble intervjuet 5 ble valgt ut, 3 ble undersøkt nøye med tanke på moralsk vandel og integritet. Disse tre ble presentert for landets president som måtte velge en av disse. Til slutt ble jeg ansatt, og ingen, heller ikke presidenten, kan si meg opp før det er gått 5 år med mindre jeg har gjort alvorlig lovbrudd.

Hvordan arbeider BIANCO?

- Vi arbeider langs tre akser: bevisstgjøring, forebygging og lovgiving. For det første tar vi stadig opp korrupsjonsproblemet i media: radio, TV og sosiale medier. Vi er opptatt av å fremme etisk livsførsel og moralsk integritet. For det andre gir vi anti-korrupsjonsveiledning til offentlig administrasjon og tjenesteyting, likeså forsøker vi å overvåke rekruttering til offentlige ansettelser for å hindre nepotisme – at man favoriserer sine slektninger. For det tredje tar vi imot og undersøker klager fra borgere som mener at de er utsatt for korrupsjon. Hvem som helst kan komme med klager til BIANCO. Dersom vi finner at det er hold i disse sakene, vil vi etterforske dem og sende dem til påtalemyndigheten. Korrupsjonsutøvere kan bli arrestert og dømt til å betale bøter. Men ofte kommer ikke sakene videre. Mange kan sitte i varetekt i lange tider uten å få saken opp til doms. I 2017 behandlet vi 3220 klager, og 215 anklagede ble arrestert.

Kan dere etterforske både små og store korrupsjonssaker?

- Ja, det kan vi og det gjør vi. Vi har gjennomført avhør av tidligere ministre som har vært innblandet i korrupsjon, f.eks. en tidligere miljøminister som har hatt personlige fordeler av ulovlig hogst av vernet regnskog. Saken er ferdig utredet og sendt over til rettsapparatet, men der stopper den opp. I følge grunnloven kan presidenten og regjeringsmedlemmer bare dømmes av landets riksrett (Haute Cour de Justice). Denne riksretten ble opprettet i all hast i juni i 2018 etter sterkt press fra politiske demonstrasjoner. Presidenten hadde nemlig unnlatt å følge opp grunnlovens paragraf om riksrett. Men det nye organet er blitt politisert. Med den sammensetningen riksretten har fått, vil det være svært vanskelig å få dømt ministre for korrupsjon og underslag.

- Det samme har vært tilfelle for mange andre korrupsjonssaker. BIANCO har fått arrestert korrupte ledere i statsapparatet, det kan være innenfor administrasjon, skolevesen, politi, justisvesenet, tolletat og mange andre. Vi har gjennomført etterforskning og utredet sakene og sendt dem til viderebehandling i rettsapparatet, men de blir ikke dømt, for rettssystemet er også korrupt, og for å få saken opp, eller for å unngå at saken blir tatt opp, betaler de anklagede og deres familier «under bordet» til dommerne. Dette har skjedd om og om igjen. Domstolene klager over at de ikke har kapasitet, at de har for mange saker av alle slag til behandling.

Dette betyr jo at dere tar de små fiskene, mens de store fiskene slipper unna?

- Ja, det stemmer. Men vi har nå tatt initiativ til å gjøre noe med dette på to måter. For det første har BIANCO tatt initiativ til opprettelsen av spesialdomstoler som kun skal arbeide med korrupsjonssaker: Pôle Anti-Corruption (PAC). Denne uavhengige domstolen der rekrutteringen er like streng som ved ansettelsen av BIANCOs direktør. Mandatet for dommerne i denne spesialdomstolen er fire år. PAC kom på plass i Antananarivo juni i år og en ny PAC opprettes i Toamasina 1. halvår 2019. PAC kan bli et effektivt verktøy for å få lovbryterne bøtelagt eller dømt til fengselsstraff.

- For det andre vil vi flagge

BIANCO-direktør Jean-Louis Andriamifidy i Stavanger.

FAKTA

Under norgesbesøket har Generaldirektør Jean-Louis Andriamifidy og Internasjonal rådgiver Florian Schatz hatt møter med følgende:

- Stavanger kommune ved varaordfører om Vennskapsby samarbeidet Stavanger – Antsirabe
- NMS om utfordringer i samarbeidet med den lutherske kirken
- NMS-arkivet ved VID-Misjonshøyskolen for informasjon om hva som finnes der
- Utviklingsdepartementet ved statssekretær om samarbeidet Madagaskar Norge og spesielt BIANCO
- Utenriksdepartementet om relasjonen til Madagaskar og utfordringene landet står i
- Røde kors ved toppledelsen om utfordringene som førte til stopp i samarbeidet med Madagaskar
- Røde Kors / NORAD om konkrete utfordringer i samarbeid
- Transparency International Norge om hvordan de jobber overfor offentlig og privat sektor
- IDI - INTOSAY som er engasjert i å styrke gassiske kontrollorgan (riksrevisjon)
- Norges Vel som bygger opp fiskeoppdrett mm på Madagaskar

antikorrupsjonssaken i forbindelse med det pågående presidentvalget. Første runde skjer nå 7. november. Da er det 36 kandidater. Ved andre runde 19. desember er det kun to kandidater. Vi vil da offentliggjøre hva kandidatene sier om korrupsjon, og hvordan de ønsker å bekjempe den f.eks. ved å endre grunnloven som fritar presidenten selv og regjeringsmedlemmer. Korrupsjonen må bekjempes fra toppen og nedover i hele samfunnet. Dersom toppen er korrupt, råtner hele samfunnet slik som vi er vitne til i dag. Dette må forandres!

BIANCOs hovedkontor i Antananarivo er bygget med midler fra Norge.

Norges Røde kors kuttet all støtte til Madagaskars Røde kors etter at det var påvist underslag og juks med vekslingskurser. Hva har skjedd i den saken?

- Fire ledere i Madagaskars Røde kors er arrestert. Vi arbeider med etterforskning av disse sakene.

Også andre givere til Madagaskar bryter samarbeidet. Hvordan reagerer gassiske ledere når de ser at verdifullt samarbeid rakner på grunn av deres ulovlige tyveri av ideelle midler?

- De bryr seg ikke, for de er allerede mette, og mange blir heller ikke dømt. De kan betale seg ut av vanskelighetene. Men det sørgelige er at når internasjonale donorer trekker seg ut, så rammes ikke lederne for den lyssky virksomheten, men alminnelige folk.. De fattige rammes, mens de rike går fri.

Blir du og dine medarbeidere utsatt for trusler?

- Jeg har to væpnede livvakter. Jeg kunne hatt flere, men dersom noen ville ta livet av meg kunne de nok få det til uansett. Jeg har lagt mitt liv i Guds hånd og setter min lit til ham, sier Andriamifidy som er en aktiv kristen og hyrde i Den lutherske kirken (FLM).

Hvilke styrker og svakheter ser du i BIANCOs arbeid?

- Vi har i senere tid fått mye positiv oppmerksomhet etter at vi har arrestert høytstående personell. Heldigvis er media relativt frie på Madagaskar. For eksempel førte vår etterforskning til at en rik hotelleier og næringsdrivende, Madame Raizaimamonjy Claudine ble arrestert etter på ulovlig vis å ha tilegnet seg offentlige midler, og brukt dem til å finansiere den sittende presidentens politiske parti HVM. Vi sitter på flere slike saker som vi kunne fulgt opp, men mange stopper opp, dels på grunn av at vi mangler midler og kapasitet, dels fordi rettsapparatet ikke følger opp, som jeg har nevnt tidligere. Det internasjonale samfunnet og Transparency International ønsker å bidra til vår virksomhet som kan være det som skal til for å vri fattigdomsutviklingen over til en samfunnsbyggende virksomhet som kan komme hele landet til gode og ikke bare den rike eliten. Men da må det være politisk vilje helt fra toppnivå i nasjonen.

Fra besøk i NMS: VNM-leder Kåre Kristensen, generalsekretær Jeffrey Huseby, BIANCO-direktør Jean-Louis Andriamifidy, personalleder Per Ivar Johansen, internasjonalrådgiver i BIANCO Florian Schatz.

Third Culture Kids – med røtter i flere kulturer

Hvordan er det å vokse opp mellom flere kulturer? Hva kjennetegner oss som har en krysskulturell identitet? Hva er Third Culture Kids? Dette var temaet for medlemsmøtet i VNM Vest 8. oktober høsten 2018.

TEKST: KRISTINE AANO OYIER
FOTO: PRIVAT

Vi var så heldige å få besøk av tre av fem søsken i familien Razafimandimby, som mange av oss kjenner under navnet Dimby. Dette er en familie fra Madagaskar som har en historie i Norge som går tilbake til midten av 60-tallet. Alle søsknene har en flerkulturell oppvekst, og alle har forskjellige historier.

Ihary (Nivoharisoa R. Tjøsvoll) på 56 år, Nono (Andriamanohisoa Razafimandimby) på 54 år og Lilliann (Lillian E. Razafimandimby Våje) på 45 år kom for å dele av sine erfaringer som TCK'ere. Lillian åpnet møtet med å snakke om teorien bak selve begrepet TCK, hvor hun gikk gjennom definisjon og kjennetegn.

Rastløshet og tap av identitet

Etter en kort teoretisk del ble søsknene invitert til å ha en samtale om sine erfaringer fasilitert av Kristine Aano Oyier. Ihary begynte med å fortelle om sitt liv, en historie preget av oppbrudd og mye flytting, om å føle seg mellom det gassiske og det norske, og det å kanskje ikke føle hjemme i noen av de to kulturene. Hun fortalte om å ha kjent på tap av identitet og et ønske om tilhørighet, og om ensomhet. Lillian og Nono deltok også i samtalen ved å fortelle om ulike aspekter ved en TCK-oppvekst. De fortalte at de noen ganger kjenner på en rastløshet som resultat av hyppig flytting. De fortalte også at spørsmål rundt egen identitet og tilhørighet, som hvor man kommer fra, har vært utfordrende i ulike deler av livet.

Tilpasningsdyktig - men store omkostninger

Hvordan kan vi leve med flerkulturell identitet? Og hva kan vi som TCK'ere bidra med for at man skal kunne vokse opp med en sammensatt identitet uten at omkostningene blir for høye? Noen ganger kan det nemlig oppleves som at mange fokuserer på de positive effektene av å ha en flerkulturell oppvekst og identitet, som at man kanskje utvikler en særskilt form for tilpasningsdyktighet, eller kultursensitivitet, uten å helt ta inn over seg omkostningene.

Dette var spørsmål som ble diskutert videre. Disse er ikke enkle spørsmål å besvare, og vi kom ikke frem til noen ensidig konklusjon denne kvelden heller. Noen mente at man må akseptere oppveksten sin for å kunne leve videre med den, andre tenkte at de ønsket ikke å være denne oppveksten foruten selv om det har vært omkostninger underveis. Dette fordi man har fått noen erfaringer som også har vært til nytte og glede seinere i livet.

Et krevende tema

Flerkulturell oppvekst og begrepet TCK kan være et krevende tema, da det berører mange av VNMs medlemmer. Samtalen mellom Dimby-søsknene om deres erfaringer som flerkulturelle berørte også forsamlingen som var til stede på dette medlemsmøtet, noe tilhørerne ga uttrykk for gjennom spørsmål og kommentarer til slutt. Samtidig ble det også gitt uttrykk for takknemlighet for at dette temaet var på agendaen og ikke minst for at Dimby-søsknene ønsket å dele sine erfaringer på en så åpen og direkte måte.

Ihary

Nono

Lillian

Chapeau!

Hatten av for Finn!

Madagaskars generalkonsul i Norge, Finn Andresen, logger av etter 35 års tjeneste. Hva han har betydd for mange gassere i Norge og for kontakten mellom Madagaskar og Norge i alle disse årene er imponerende.

TEKST: FINN ANDRESEN OG ØYVIND DAHL
FOTO: FINN ANDRESEN

Madagaskars konsulat i Norge var i mange år knyttet til Den Norske Amerikalinje/Den Skandinaviske Øst-Afrikalinje, senest ved direktør Hansson. NAL/SEAL hadde den gangen rutefart på Madagaskar. Det er vanlig at honorære (ubetalte) konsuler har forretnings-samarbeid med det landet de representerer, og får på den måten dekket sine kostnader.

Hvordan ble du generalkonsul?

- Da konsul Hanssons frue ble alvorlig syk ca 1981, spurte han meg om han kunne foreslå meg som ny konsul for Madagaskar. Med to inntekter i huset, og fordi jeg hadde både kontor- og sekretær-fasiliteter, ble min kone, Jytte, og jeg enige om å påta oss den oppgaven. Etter mye granskning, både fra gassisk og norsk side, ble jeg utnevnt til konsul i 1983. I 1989 flyttet jeg konsulatet til hjemmekontor, med Jytte som konsulatmedarbeider. Vi fikk ros fra gassiske myndigheter, og i 1997 ble jeg utnevnt til generalkonsul. Underveis fikk jeg Ordre National med graden Chevalier, senere Officier. For årene 1994-1996 aksepterte vi å påta oss ledelsen av Kirkens Nødhjelps store prosjekter i Mali, og via Norges Utenriksdepartement (UD), å være Norges generalkonsul der i den perioden. Madagaskars UD ba oss om å opprettholde konsulatet, betjent fra Tyskland i den perioden.

Hvilke oppgaver har du hatt som generalkonsul?

- Honorære konsuler har sin «bruksanvisning» i Wienerkonvensjonen av 1963, som viser både oppgaver og sikkerhet. Dette er en bok på mer enn 200 sider, men går i korthet ut på at konsulen skal bistå borgere fra det landet han representerer, og pleie kontakt med norske myndigheter og næringsliv. Norske myndigheter er forpliktet til å sikre konsulatets virksomhet og lokaliteter.

- Oppgavene har vært utallige. Mye har vært interessant og krevende, og jeg har hatt mange hyggelige kontakter på begge sider. Utstedelse av visa, nødpass, Carte Consulaire mm. Legalisering/oversettelse av alle typer dokumenter på hhv. gassisk og fransk, begge veier, og vurdering/legalisering av adopsjonsdokumenter, bare for å nevne noen arbeidsoppgaver. I tillegg har jeg initiert studentutveksling, medvirket til VNM, og ivaretatt mange ambassadør- og delegasjons-besøk til Stortingskomiteer, departementer, bedrifter og organisasjoner. Jeg deltok også aktivt i forberedelsene og gjennomføringen av Norges-besøket til president Marc Ravalomanana i mars 2004.

Hvordan har samarbeidet med gassiske myndigheter vært?

- Helt fram til statskuppet av Andry Rajoelina i 2009 hadde jeg godt og tett samarbeide med gassiske myndigheter. I mange år besøkte jeg ambassaden i Bonn to ganger i året, og hadde konstruktive møter med representantene der. Senere har jeg også hyppig besøkt ambassaden i Falkensee/Berlin i spesielle oppdrag og til konsulmøter.

Hvordan har samarbeidet med norske myndigheter vært?

- Samarbeidet i Norge har også vært meget godt. Det har vesentlig foregått med Norad, Utenriksdepartementet og FN-organisasjoner, men også mot forskjellige typer næringsliv, f.eks. senest med KIWI om deres skoleprosjekter.

Besøk med den gassiske helseministeren, angående utveksling av sykepleierstudenter, sammen med dekan og den internasjonale kontakten fra Høgskolen i Buskerud.

Besøk i Diego skipsverft på Madagaskar sammen med skipsreder Johannes Solstad der vi drøftet mulighetene for å styrke gassisk kystvakt.

Hva slags endringer i oppgavene har du sett i løpet av din funksjonstid?

- Det skjedde en forandring etter kuppet – da Rajoelina overtok som «President». Etter dét har det bare vært tull og dårlig kommunikasjon… I 2016 ble alle madagassiske konsulater fratatt mulighet for å utstede visa. Konsulene tilknyttet Ambassaden i Tyskland skrev fellesbrev om hva dette ville føre til, - uten å bli hørt. Vi har derfor mistet kontaktmulighetene med reisende til Madagaskar, og landet synes å ha åpnet for pedofile, juksemakere o.l. - uten restriksjoner.

Hva husker du som spesielt gode opplevelser i jobben?

- Det har vært mange høydepunkter og gode opplevelser i disse 35 årene (minus 2 år i Mali) Skulle jeg peke på noe spesielt, må det være besøkene på slottet. Tre av de ambassadørene jeg har mottatt, behersket ikke engelsk. Kong Harald behersker ikke godt fransk, og jeg ble bedt om å være tolk/bisitter. Det endte med at Kongen snakket engelsk og ambassadøren snakket fransk, og så kikket de opp på meg når de ville ha hjelp. Jeg representerte også Madagaskar, sammen med en ambassadør, under kong Olavs begravelse. Det ga en interessant mulighet til å hilse på «hele verdens» konger og presidenter med ektefeller. I den anledning lærte jeg noe om gassisk kultur som jeg ikke hadde tenkt over: Ambassadøren og jeg ble hentet i bil, og kjørt til Oslo domkirke. Da vi var kommet nesten til inngangen, hvor mange politi med hester sto oppstilt, steilet en av hestene, og en politi-kvinne falt i bakken. Dagen etter fikk jeg rede på at den politikvinnen døde av fallet. Jeg fortalte ambassadøren dette, og han sa kort «å-ja». Da jeg spurte om han ikke forsto alvoret, sa han «storfolk reiser aldri alene». Skal si jeg ble paff.

Hva husker du som har vært tungt og vanskelig?

- Skilsmisser, samlivsbrudd, fengslinger, visa-problemer og forhandlinger med UDI om utvisninger mm., er alltid tungt å arbeide med. En flau sak kan nevnes; Under besøk av utenriksminister Bemananjara og hans delegasjon i NMS' aula for mange år siden, var også Sverre Utne tilstede, med sin Ordre National - Commandeur. Ministeren proklamerte da, fra talestolen at Madagaskars konsul fortjente å ha den høyest rangerte gassiske orden i Norge, og at han skulle sørge for at jeg fikk «Grand Officier» så snart han kom tilbake til Madagaskar. Det fulgte han aldri opp før han døde, men kolleger som var i salen, har senere spurt meg om hvorfor jeg ikke bærer den ordenen.

Wienerkonvensjonen av 1963.

Chapeau!

Ny hatt til Erik!

Den nyutnevnte konsulen er 45 år, har tilbrakt ti år av sin barndom på Madagaskar, og ser med forventning til nye oppgaver for landet.

TEKST: ERIK A. ØYEN OG ØYVIND DAHL
FOTO: ERIK A. ØYEN

Erik Andreas Øyen er født i 1973 på Lørenskog og oppvokst forskjellige steder i Norge fra 1973 til 1978. Fra 1978 til 1988 bodde han på Antsirabe og i Antananarivo (Tana). Han begynte i 1. kl. på Den norske skolen med «tante» Reidunn (Dahl) som lærer, og fikk mange venner blant internatbarna. Han holder fortsatt kontakt med mange av dem og har mange gode minner. Far og mor, Arild og Titti Øyen bodde i Antananarivo. Arild, som er utdannet veterinær, jobbet for Norad den gang, senere også for Verdens matvarefond. Etterpå har han også vært ambassadør i flere afrikanske land.

Erik bor nå i Oslo med kone Siv og to barn William (12) og Olivia (10). Siv er optiker hos Johnson & Johnson. Familien bor i Oslo og Erik har advokatkontor i Oscarsgate i Oslo.

Hvordan har internasjonal oppvekst påvirket deg?

- Jeg gikk litt på en amerikansk skole i Tana og etter Barneskolen gikk jeg ett år på videregående i Norge: Så ble det High School i Nairobi og internasjonalt baccalaureat i Aix en Provence i Frankrike i 1992. Jeg snakker og skriver engelsk og fransk og klarer meg bra på hverdagsgassisk uten å ha studert gassisk grammatikk. Jeg regner med at som konsul for Madagaskar blir det mye bruk for fransk som arbeidsspråk. At jeg nå jobber med internasjonal rett henger nok sammen med min oppvekst.

Hva gjør du som advokat?

- Jeg driver advokatvirksomhet i Oslo innenfor internasjonal privatrett. Det er mange saker der internasjonale selskaper og privatpersoner trenger assistanse. Det kan f.eks. kan det være tvister om betaling for tjenester, disputter om arbeid, skilsmisseoppgjør, skifte, støtte til barn, dobbel skattelegging, skatteavtaler og utarbeidelse av dokumenter i samsvar med norsk lov, osv.

Har du opprettholdt kontakten med Madagaskar?

- Jeg holder kontakten med flere av mine venner på Madagaskar. Vår familie har fortsatt et nært forhold til den tidligere provinssjefen i Antananarivo, Roland Ramahatra og hans familie. De bor nå i Frankrike. Sønnen Mamy er norgesvenner og har besøkt oss her i Oslo. De elsker norske kjøttkaker!

- Dessverre har vi ikke ofte besøkt Madagaskar etter 1988, men kona mi, Siv, og jeg var på en tur i 2005. Jeg syntes det var viktig at hun ble kjent med min «barndoms dal», Antsirabe. Vi besøkte også Tana og Nosy Be. Vi planlegger en tur sammen med barna, men det kan nok ikke bli før om et par år.

- Som nyutnevnt konsul regner jeg med at jeg må reise en tur til den gassiske ambassaden på Falkensee i Berlin, kanskje sammen med generalkonsul Finn Andresen. Jeg regner med at det blir en tur før jul. Jeg ønsker også å reise til Madagaskar for å hilse på relevante folk i det gassiske utenriksdepartementet (MAE) og knytte kontakt med sentrale folk i forvaltningen. Da blir det nok også en tur til Antsirabe.

Hvordan ser du for deg at din tjeneste som honorær konsul skal bli? Hva er rammebetingelsene for en konsul?

- 'Jobben' som konsul er en ny oppgave for meg. Rammene for virksomheten er ønsker og instrukser fra gassiske myndigheter, Wien-konvensjonen og norsk lov. Oppgavene blir å følge opp gassiske borgere i Norge ved behov og tilrettelegge for kontakt mellom de to landene. Oppdragsgiver er gassiske myndigheter. Norske myndigheter har gitt sitt samtykke til min utnevnelse, men de har ellers ingen formell rolle i den konsulære virksomheten ut over i de konkrete saker.

En honorær konsul får kanskje ikke så stort honorar?

- Nei, det er et ulønnet verv. Man tar på seg konsulære oppgaver på oppdrag av senderstaten. En konsul er en hjelpende hånd. Jeg kan ikke blande meg inn i politiske prosesser. De må gå gjennom offisielle kanaler - ambassadekontoret i Tana og ambassaden i Berlin.

Brødrene Mads og Erik leker med Mamy Ramahatra en gang i 80-årene…

- Å bli utnevnt til konsul er en stor ære og en stor glede spesielt for meg når jeg ser tilbake på mine år som «boy kely» på Antsirabe.

Generalkonsul Finn Andresen og ny konsul Erik Øyen sammen med Chargée d'Affaires ved Den gassiske ambassaden i Berlin: Florence Isabelle RAFARAMALALA ép. RATSIMBA. De møttes til drøftinger i Oslo om framtidig norsk-gassisk samarbeid.

Visjonær ny direktør på Lovasoa

Vi kan være ledende innen kultur i denne regionen. Ja, ikke nok med det, vi burde være det beste kultursenteret på hele Madagaskar.

TEKST OG FOTO: SIRI NYEN

Jeg møter Rabeson Andriatahina Nirina på hans nye kontor på Lovasoa kultur- og kompetansesenter. Tahina, som han kalles til daglig, har vært 5 uker i sin nye stilling som direktør på Lovasoa. Direktøren de siste seks årene, Noro Raoniarisoa, gikk av med pensjon i september 2018. Etter hans ønske bruker vi ikke tolk, så samtalen foregår på enkel engelsk iblandet noen franske ord og uttrykk. Tahina er opptatt av kommunikasjon og det er tydelig at det er viktig for han.

Han snakker flytende fransk og gassisk, men engelsken strever han litt mer med. Men han har et stort håp om å kunne kommunisere med studentene som kommer til Lovasoa og med internasjonale partnere:

- Å, jeg har virkelig et stort ønske om å snakke engelsk. Jeg vil snakke det like flytende som jeg snakker gassisk.

Forhåpentligvis får han snart ønsket sitt oppfylt. Det er planlagt at han skal tilbringe en måned i Sør-Afrika i januar for å følge et engelskkurs og bo hos en vertsfamilie. Det blir bra!

Tahina ble født i Faratsiho, men foreldrene flyttet tidlig til Tulear på grunn av farens jobb i Telma (telefonselskap). Moren hans var lærer. Etter 20 år i Tulear fikk faren jobb i Antsirabe og her har Tahina bodd siden, foruten årene han studerte markedsføring ved universitetet i Antananarivo. Første jobben hans etter endt utdanning var hos COTONA (tekstilfabrikk) i Antsirabe, hvor han var ansvarlig for kunder i Kina og på Mauritius. Etter 3 år sluttet han der for å bli ble leder for et katolsk program som jobbet med kvinner og mikrokreditt. Her fikk han erfaring med blant annet ledelse, og selv om det var en spennende jobb så har Tahina alltid ønsket å jobbe i FLM (den gassisk lutherske kirken). Da han fikk tilbud om jobb innenfor det diakonale arbeidet i FLM i Antsirabe i 2003, takket han derfor ja til den. Han har der bygd opp et velfungerende kirkelig program for å hjelpe arbeidsløs ungdom inn i yrkeslivet (SDL), samtidig som han de siste årene også har vært koordinator for flere diakonale prosjekter i FLM. Han hadde i den forbindelse en sentral rolle i avviklingen av omsorgssenteret for spedalske på Mangarano, og i det diakonale arbeidet har han vist evne til å oppnå mye med begrensede ressurser.

Tahina var med i den første arbeidsgruppa som skulle se på hva den gamle norske skolen kunne brukes til. Han har også sittet i styret i Lovasoa gjennom flere år, så han har stor innsikt i hva som har skjedd på Lovasoa opp gjennom årene. Den nye direktøren søkte faktisk på direktørstillingen både i 2011 og 2012, men da tapte han kampen på oppløpssiden mot kvinnelige kandidater. Nå har han fått mere kompetanse og erfaring, og han kunne derfor trekke det lengste strået i konkurranse med omlag 40 andre søkere. På spørsmål om hvorfor han har søkt denne stillingen så mange ganger, svarer han:

- Jeg må nok si om meg selv at jeg er utholdende (persistent) og ikke gir opp så lett. Jeg ønsket virkelig denne stillingen ved Lovasoa. Det ene er at jeg ønsker å fortsette å jobbe med FLM, det var blant annet derfor jeg sluttet i den katolske kirken. Selv om ikke Lovasoa er i kirken, så eier jo FLM halvparten av Lovasoa, og jeg ønsker at Lovasoa skal ha kontakt med FLM. Jeg vil gjerne være et bindeledd mellom Lovasoa og FLM, men også et bindeledd mellom Lovasoa og Norge og også mellom FLM og Norge. I tillegg så jeg på Lovasoa som en mulighet for å kunne utvikle meg enda mer etter å ha jobbet mange år i SDL. Jeg har også lyst til å bo i Antsirabe. Jeg fikk mange tilbud fra ulike NGOer da jeg var direktør i SDL, men jeg takket alltid nei fordi jeg da måtte forlate Antsirabe. Jeg har lyst til å fortsette å bo her siden jeg også har mine foreldre her. Så ved å få denne stillingen kan jeg fortsette å bo i Antsirabe, være i en stilling hvor jeg vil utvikle meg og samtidig være i en organisasjon som er tilknyttet FLM. Og så har jeg mange visjoner for Lovasoa. Lovasoa har så mange muligheter, sier Tahina med et stort smil om munnen.

Men nå har du vært leder for Lovasoa i 5 uker. Hvordan har disse ukene vært?

- Jeg liker jobben veldig godt. Og jeg liker teamet på Lovasoa. Det er et forholdsvis ungt team, og med det følger energi og initiativ. Samtidig er det også en del av arbeiderne som har jobbet på Lovasoa i mange år og jeg ser at det er en del godt etablerte tankemønstre og rutiner som på sikt bør endres. Lovasoa har gjort mye bra, men samtidig er det mye som kan gjøres bedre. Det har kommet enda tydeligere frem denne måneden etter at jeg har kommet litt inn i ting. Jeg ser blant annet at vi fort henger oss opp i de små utfordringene, og da blir det lite fokus på de store tingene. Så utfordringen er å finne ut hvordan vi kan løfte blikket og hvordan vi kan finne måter å komme oss fremover på sammen. Mange av arbeiderne er nok redde for store forandringer. Jeg er også redd av og til, og det tenker jeg er normalt. Men med god kommunikasjon, tydeligere arbeidsbeskrivelser og gjennom å bygge gode kollegiale relasjoner, tror jeg ikke at det skal være så vanskelig å skape et godt og trygt miljø for endringer.

Tahina og kompetanse teamet.

Hvordan kan du bruke erfaringene fra dine tidligere stillinger, inn i arbeidet som direktør for Lovasoa?

- Jeg har lenge vært fascinert av å frigjøre folks talenter og å bygge kompetanse. Det er allerede gjort mange gode grep på Lovasoa. Men jeg ser at senteret har potensiale til å lykkes med mye mere. Jeg har jo min bakgrunn innen markedsføring og salg og jeg er vant til å tenke strategisk og på hvordan man kan øke inntekter. Jeg tror dette er noe som kan komme Lovasoa til gode. I tillegg har jeg bygget opp en velfungerende organisasjon innen det diakonale arbeidet i kirka hvor jeg også jobbet med å lage og implementere prosedyremanualer. Min erfaring fra tidligere er at slike prosedyremanualer kan gjøre en organisasjon mer effektiv, og jeg tror at Lovasoa trenger både å fornye og å lage flere slike. Jeg er også god på kommunikasjon og forhandling. Denne egenskapen mener jeg vil komme godt med siden jeg ønsker at Lovasoa både skal forbedre samarbeidet med gamle partnere og samtidig starte samarbeid med nye partnere, både lokale og internasjonale.

At Tahina er opptatt av gode relasjoner med partnere er det liten tvil om. Da kompetansesenteret på Lovasoa inviterte, for første gang, alle lokale partnere som tar imot norske studenter i praksis til ettermiddags-te i juni for å takke for samarbeidet, var Tahina også tilstede som representant for SDL.

Han var allerede da valgt som ny direktør og ble presentert for de lokale partnerne. Under sammenkomsten ga han stadig vekk uttrykk for hvor viktig og etterlengtet en slik sammenkomst var og lovet at han ville ta initiativ til en workshop med lokale partnere i løpet av høsten. Det har han altså allerede gjort og i disse dager er invitasjonene delt ut. Hensikten er å samles for å dele erfaringer fra studentarbeidet og å få mulighet til å snakke sammen, både om hvordan samarbeidet mellom Lovasoa og partnerinstitusjonene kan bli bedre og om hvordan samarbeidet med de norske studentene og institusjonene kan bli bedre. Dette er første gang alle de lokale partnerinstitusjonene samles til en slik type workshop.

- Vi må finne gode måter å samarbeide på, og det kan vi kun gjøre gjennom å lytte til hverandre. Så kan vi sammen finne ut hvordan vi kan forbedre samarbeidet. Men da må vi sette av tid til å prate sammen. Vi må også jobbe videre med å styrke relasjonene til utenlandske partnerinstitusjoner. Og i tiden fremover bør vi

oppsøke gassiske universiteter med tanke på å skape bevissthet om hva slags muligheter for kompetansebygging og utveksling som finnes i samarbeid med norske samarbeidspartnere. Og igjen må vi være gode på kommunikasjon og relasjoner - både når vi forholder oss til utenlandske gjester, i problemløsning internt i staben og i samarbeidet med ulike partnere.

Lovasoa bygger på norsk-gassisk samarbeid og med to kirkelige institusjoner som eiere, noe som kan være utfordrende både kulturelt og verdimessig. Mange av de norske studentene som kommer til Lovasoa har ikke nødvendigvis en kristen bakgrunn, så det kan være utfordrende å vite hvordan man skal håndtere disse ulike møtepunktene mellom to ganske ulike verdener.

- Det går an å bygge bro mellom ulike kulturer. Ved å være seg bevisst sin egen kulturarv, kan en vise respekt overfor andres bakgrunn og væremåte. Det er viktig å informere om hverandres ståsted og kultur. Når forskjellene oss imellom utfordrer på et dypere plan, er det viktig å snakke sammen og å skape en felles forståelsesramme. Når uenigheten ikke går på helt grunnleggende tros- og verdistandpunkter, vil det være naturlig å søke etter kompromisser. Selv om vi ikke kan tvinge det kristne budskap på våre gjester, så kan vi fritt formidle kristen kjærlighet og gode verdier. Vi representerer også et budskap når vi ikke forkynner evangeliet direkte med ord. Dessuten vil vi fortsette å legge til rette for at gjester kan være med på gudstjenester og bibelgrupper. Kanskje vi fremover også kan tilby andre former for åndelig utveksling, for eksempel retreater i nærområdet.

Det er tydelig at vi har med en visjonær leder å gjøre. Gjennom de siste årene forteller han at han ofte har tenkt på hvordan Lovasoa kan utvikles. Men han innrømmer at i løpet av disse første 5 ukene, så har det ikke vært mulig å fokusere på de store visjonene fordi det har vært de små utfordringene og avgjørelsene som havner på pulten hans. Men han er likevel ikke redd for å miste de store tankene han har for Lovasoa. På spørsmål om hvordan han ser for seg Lovasoa om 5 år, sier han:

- Jeg skal fokusere på de små tingene de første 3 månedene, så skal jeg løfte blikket. Jeg kan uansett ikke starte med de store endringene. Selv om arbeiderne her kjenner meg fra SDL og fra å ha jobbet i styret til Lovasoa og virker som de er trygge på meg, så trenger vi litt tid. Men vi må ikke glemme at Lovasoa har utrolig mange ressurser. Se på gjestehuset med den høye standarden på rom og leiligheter. Restauranten vår er god. Vi har konferanserommene med internett, godt lydutstyr og andre gode fasiliteter som er vanskelig å finne på Madagaskar. Samtidig må vi øke kvaliteten ytterlige. Jeg tror vi kan gjøre det ved å innføre målbare høye kvalitetskrav i alle ledd på Lovasoa, slik at gjestene kan være enda mer fornøyd med overnattingsrom, mat, tilretteleggelse og faglig veiledning. Jeg tror vi virkelig kan øke markedsandelen innenfor dette. Samtidig har vi et museum, et stort arkiv med unikt materiale og bibliotek. Nå er vi et kultursenter i Antsirabe. Men hvorfor er vi ikke ledende innen kultur i denne regionen? Det burde vi vært med de ressursene vi har. Ja, ikke nok med det, vi burde være det beste kultursenteret på hele Madagaskar. Men for å få dette til må vi alle gå i samme retning.

Lovasoas nye direktør er en vennlig mann.

Tahina med familie.

Rabeson Andriatahina Nirina

45 år
Gift og tre barn
Utdannelse innen markedsføring, administrasjon og ledelse.
Tidligere arbeidserfaring fra markedsføring, prosjektledelse innen mikrokreditt og ledelse og diakoni.

Lovasoa Cross-Cultural Competence Center (L4C) ligger i Antsirabe på området til den gamle norske skolen. Eies av den gassisk lutherske kirken (FLM) og Det Norske Misjonsselskap (NMS). Består av et gjestehus med rom, leiligheter og konferansefasiliteter, og et kultur- og kompetansesenter med arkiv, museum og bibliotek. Kompetansesenteret har en språkavdeling som tilbyr språkstudier i gassisk, engelsk og fransk. En norsk studiekoordinator er også knyttet til kompetansesenteret. Hovedinntektene kommer fra norske studenter som har praksis ved ulike gassiske institusjoner, og fra konferansedrift. Skoleåret 2017-2018 kom det 170 norske praksisstudenter til Lovasoa. Neste skoleår er det forventet at Lovasoa skal ta imot rundt 220 norske studenter.

Rismarker.

Vi ville ikkje vore utan dette opphaldet

Erfaringar og tankar i frå tre studentar

TEKST OG FOTO: KRISTINE AUSTREIM, HÅKON SJETNE OG ANE B. SLEIRE

Introduksjon

Me er tre studentar i frå Høgskulen på Vestlandet (Sogndal) som i starten på 2018 var så heldig å fekk vera med på ei uforgløymeleg reise til byen Antsirabé i Madagaskar. Global Knowledge er kulturstudiet som gjorde ei slik reise mogeleg for oss. Kristine Austreim og Håkon Sjetne tok kulturstudiet som siste semester i barnehagelærarutdanninga si. Ane Sleire tok studiet som ein vidareutdanning etter endt sosionomutdanning.

Gjennom studiet, Global Knowledge, tileignar ein seg tverrkulturell kompetanse og global forståing, og får tre månadar praksis anten i Zambia, Madagaskar eller Sør-Afrika. For oss vart destinasjonen Madagaskar. Her fekk vi utøve vår profesjon i praksis, samt skrive eit prosjektarbeid under opphaldet vårt i byen Antsirabé. Opplevingane var og er uvurderlege og ein vil i desse artiklane få eit lite innblikk i minnene som me vil ha med oss for resten av livet.

Å vera student frå Norge på Lovasoa i Antsirabe

AV: KRISTINE AUSTREIM

Mange av Dykk som les Madagaskarforum har gjerne kjennskap til Lovasoa 4C frå før, men her kjem likevel ein liten introduksjon: Lovasoa cross-cultural competence center ligg sentralt plassert i Antsirabé, og husar mellom anna museum, resepsjon, klasserom, leilegheiter, konferanserom, for å nemne noko. Som namnet seier er Lovasoa eit interkulturelt kompetansesenter, der ulike nasjonalitetar møtast på tvers av kultur, religion og bakgrunn. Studentar har gjennom Lovasoas mange tilknytingar moglegheit til å ha praksis i byens og nærområdas institusjonar eller liknande. Samstundes tilbyr senteret og språk- og kulturopplæring, eit særs nyttig tillegg til den seinare praksisen. For særskild oppfølging i høve måloppnåinga frå sjølve skuleløpet i Noreg, fekk vi også rettleiing kring det. Vi fekk også vitje museet på Lovasoa, og hadde undervisning på biblioteket dei hadde tilgjengeleg. Elles i året er det kulturkveldar av ulik slag. Vi deltok ikkje på nokon medan vi var der.

Under opphaldet vårt varierte det i mengda norske studentar på staden, frå omtrent 15 til 30, alt ettersom når dei ulike gruppene kom og drog att. Opphaldet til dei norske studentane varierte i omfang, nokre var på Lovasoa berre i få dagar, medan andre, slike som oss, var på Lovasoa i kring 3 månader. Dei tilsette i resepsjonen og organiseringa var veldig dyktig i å leggje til rette for studentane i høve buforhold, skyss, eventuelle måltid og så vidare. Dette gav trygge rammer for ein ganske putesydd norsk student. Elles var det også moglegheiter for å reise utanfor Lovasoa og Antsirabé om ein ønska det, då guidar og turselskap var enkle å få tak i, samt at praksiskoordinator og i blant organiserte vakre fjellturar i nærområda for studentane. Vi var blant anna med på eit par organiserte fjellturar i nærleiken, saman med eit knippe andre studentar som var på Lovasoa samstundes. Nokre av oss tok oss også ei helg lenger aust på øya, i Andasibe, der vi fekk oppleve regnskog, med fleire endemiske plantar og dyr. Og køyreturen på vel 6 timar til og frå var også ein oppleving i seg sjølv, med ulike landskap.

Samla sett er Lovasoa ein veldig trygg base for norske studentar. Studentane har ein felles stad å samlast, vere sosiale med andre i liknande situasjon, delta i ulike aktivitetar saman, og hjelpe kvarandre i samband med skuleoppgåver og liknande. Men dersom ein som norsk student verkeleg vil utforske Madagaskar og kulturen der, vil eg anbefale å ta seg gjerne nokre veker utanfor dei trygge og kanskje «vestlege» rammene ein sullar i på Lovasoa, sjølv gjorde vi diverre ikkje dette, men dette kan dei tilsette på Lovasoa hjelpe til med, og så står stadig Lovasoa i den kjente gata Rue Stavanger og tilbyr tacokveld og quizkveld, dersom ein føler for det.

Erfaringer og opplevelser fra en gassisk preschool

AV: HÅKON SJETNE

Som barnehagelærerstudent på Høgskulen på Vestlandet, hadde jeg deler av mitt siste semester i Antsirabe. Praksisperioden på fire uker, var på en privat skole som het Excelsior med barn fra 2 – 7 år. Det var ikke en barnehage i samme forstand som vi har i Norge, men ble sett på som en skole. Undervisningen var først og fremst sentrert rundt en tavle, hvor barna måtte sitte i ro og rekke opp hånda hvis de ville si noe. Det var et stort fokus på disiplin, hvor man til enhver tid måtte høre på læreren, ellers kunne man bli avstraffet. Fysisk avstraffelse var ikke lenger lov, så en normal straff kunne være å måtte stå vendt mot veggen til læreren var fornøyd. Fra det jeg observerte kunne det være alt fra et par minutter til 30-40 minutt. Av utstyr var det veldig begrenset hva de hadde. Det meste var ting lærerinnene hadde laget selv. De ønsket seg leker og annet utstyr til undervisning, men det var vanskelig å få tak i det.

Sammenlignet med den pedagogiske tenkemåten vi oppdras i på barnehagelærerstudiet, var det en helt annen virkelighet i Madagaskar. I Norge lærer vi igjennom lek, noe som var helt borte i den gassiske læreplanen (som er basert på den franske). Det som vi til en viss grad starter med på barneskolen, startet de her med allerede i 2-3 års alderen. Sitt i ro, holde munn, se opp mot tavla og hør alltid på læreren. Et bisart skue fra mitt ståsted. Vi observerte for det meste hver dag, men lærerne var også nysgjerrige på hvordan vi gjorde ting i Norge, så vi fikk muligheten til å ta over undervisningen når vi ønsket det. Da organiserte vi forskjellige leker, som barna fikk være med på. Det vi oppfattet som god og lærerik lek, så enkelte av de gassiske lærerinnene på som veldig uorganisert. De mente at vi ikke hadde kontroll på ungene. Noe av det stemte i og for seg, på grunn av en blanding av språkbarrieren og kulturforskjeller. Vi snakket kun engelsk, mens barna forsto først og fremst gassisk og fransk.

Som mann gjorde jeg en interessant observasjon på skolen. Det var nemlig utelukkende kvinner som jobbet der, med unntak av rektoren. Jeg snakket med flere lærere og rektoren selv, om hvorfor det var sånn. I skolevesenet var nemlig menn oftere figurert på høyere alderstrinn. Da vi diskuterte det, kunne det virke som om det handlet om status. Altså at lavere alderstrinn ga lavere status.

Tiden på skolen var uforglemmelig og ga meg masse nye inntrykk. Jeg ville overhodet ikke vært foruten. I løpet av ukene jeg var der kom jeg fram til at, selv om man gjør ting annerledes, behøver det nødvendigvis ikke å være feil. Man må være åpen for forskjellig tankesett.

Møte med eit gassisk fengsel

AV: ANE B. SLEIRE

Praksisperioden min fann stad på ungdomsavdelinga i Antsirabé fengsel. Her arbeida eg med gutar i frå 13 til 17 år. Arbeidsoppgåva mi var i hovudsak å lære dei innsette gutane engelsk. Me lærte blant anna om fargar, tal, dyr og mat og hadde mot slutten ein eksamen som ein kan sjå bilete av under.

Steling var den mest utbreidde årsaka til at gutane sat i fengsel og då eg spurde dei kvifor dei trudde at menneske tydde til kriminalitet på Madagaskar var svaret enkelt. Det handla om fattigdom. Madagaskar er eit av verdas fattigaste land og over 80% av innbyggjarane i landet vert rekna som ekstremt fattige. Fengselet kan såleis ikkje samanliknast med eit norsk eit. Gassiske fengsel er overbefolka og har dårlege hygieniske forhald. I Antsirabé fengsel har dei kapasitet til å ta i mot om lag 200 fangar men har i skrivande stund over 800 innsette.

Korrupsjon er og ei stor utfordring i landet og mange arresterte sit utan at saka deira er komen opp til behandling i rettsvesenet. Gutane eg møtte i fengselet hadde venta på rettssak i alt i frå to månadar til over eit år. I ein samtale med ein av vaktane, angåande det gassiske rettsystemet, fortalte han at lovverket på Madagaskar ikkje beskytta nokon.

Tavla på biletet under er å finne utanfor soverommet til gutane i fengselet. C.D står for «condemné» som betyr dom. Tavla viser at det berre er 1 av 26 gutar som faktisk har hatt ein rettssak og som har fått ein dom. Det kan og stillast spørsmål ved om dei som har fått dom faktisk er skyldig. Både gutane og vaktane fortalte fleire historiar om uskyldige menneske i fengsel og at årsaka til dette ofte var korrupsjon. Ein av gutane refererte til eit uttrykk som han sa var vanleg på Madagaskar: «Ny ankamaroan'ny olona miditra am-ponja dia mahantra». Dersom ein oversett uttrykket til norsk står det: «Dei fleste som kjem i fengsel er fattige».

Tavle utenfor sovereommet til gutane.

Mat og god næring er ei stor utfordring i fengselet. Dei innsette får «cassava» ein gong til dagen. Dette er ei rot som vert kokt og servert. Dersom dei innsette skal få i seg anna mat er det familien som kjem med maten og/eller pengar til mat. For dei av gutane som ikkje hadde familie eller ikkje fekk besøk av familien av ulike årsaker var det særleg vanskeleg å få i seg nok mat. Dei tok ofte på seg vaskejobbar for dei andre gutane, i bytte mot mat.

Tortur og mishandling av innsette er ofte og eit problem, noko eg fekk vera vitne til i løpet av praksisperioden. Drikkevatn, samt funksjonelle kloakksystem er heller ikkje sjølvsagt i alle gassiske fengsel.

Møte med fengselet var likevel så mykje meir enn det negative og erfaringane eg sit igjen med ville eg ikkje vore utan. Gutane tok oss i mot med opne armar og gav oss mykje lærdom til ettertanke. Dei var, til tross for tilhøva, alltid i godt humør og enkle å gleda. Det gode humøret og smila er noko av det som har gjort sterkast inntrykk på meg. Eg synest det er tankevekkande at dei har det så bra - under så dårlege kår.

Vaskeplass

Soveplass

Toalett

Levering av elite settepoteter produsert av kontraktdyrkere.

Norske kyr og gassiske bønder

Landbruksprosjektet FIFAMANOR er blitt en suksess med store ringvirkninger i områdene omkring Antsirabe. Prosjektet ble først støttet av norske myndigheter gjennom NORAD for 46 år siden, senere har Selskapet for Norges vel vært inne i bildet. Nå er det norske frivillige som bidrar til dette gassisk-drevne prosjektet.

TEKST OG BILDER: ENDRE HARALDSEIDE

I slutten av 1960 årene økte importen av hvete og melkeprodukter vesentlig til Madagaskar. På denne bakgrunnen ble prosjektet FIFAMANOR startet i 1972, basert på en avtale mellom norske og gassiske myndigheter. Målet var å øke matforsyningen ved å undervise bøndene i melke-, hvete- og potetproduksjon, samtidig som NRF rasen skulle krysses inn i lokalt fe. I tillegg skulle bøndene kunne kjøpe såkorn og virusfrie settepoteter på FIFAMANOR.

Dette landbruksprosjektet ligger noen mil nord for Antsirabe som også er provinshovedstaden i Vakinankaratra. (Ca. 17.000 km² og omkring 2 millioner innbyggere. Til sammenligning er Rogaland 9 378 km² og har under ½ million innbyggere). Ved Antsirabe hadde Det norske misjonsselskap startet jordbruksskolen Tombontsoa som i 1966 importerte 10 NRF-kviger og en okse. Det viste seg at NRF besetningen på jordbruksskolen klarte seg godt og i 1973 importerte FIFAMANOR 130 kvige- og 40 oksekalver.

Montering av nytt utstyr i melkestallen på FIFAMANOR. Nordmannen er Knut Selsås, melkebonde fra Torvastad.

Gassisk personell

Det ble etterhvert ansatt ca. 40 lokale rettledere med landbruksutdanning som hadde ansvar for å lede opplæring av bøndene i de tre produksjonene: hvete, potet og melk. Disse ble jevnlig kurset ved senteret. De solgte også såvarer til bøndene, samtidig som de hadde tilsyn med NRF avlsokser som var plassert hos bønder i området.

Bortsett fra helt i starten har det alltid vært gassisk direktør ved FIFAMANOR. Det lokale fagpersonellet på senteret har hatt utdannelse tilsvarende sivilagronomer og landbrukstekniker. Rundt 30 nordmenn, veterinærer og sivilagronomer, har siden starten og fram til 1998 hatt sitt virke der.

FIFAMANOR regnes som et meget vellykket prosjekt innen sjangeren «landsbygdutvikling» og er omtalt i publikasjonen «Successes in Rural Development». (Kan fås på mail av fra Fifamanors venner, se faktaboks).

Nå er det 116 ansatte. Bare 3 av disse er betalt av staten, de resterende får sin lønn direkte ved inntekter fra salg av såvarer, melk og oksesæd importert fra Norge. Besetningen er på rundt 160 melkekyr. Omregnet fra lokal valuta, Ariary, har budsjettet de siste årene ligget på mellom 7 og 8 millioner NOK.

FIFAMANOR fikk norsk støtte fram til 2012, og er nå lagt direkte under landbruksdepartementet og får ingen annen utenlandsk støtte. Import som krever utenlandsk valuta er komplisert. Dessuten innebærer import en lang prosess som ofte er uforenlig med driften av et jordbruksprosjekt som er avhengig av den daglige kontinuitet og årstidsvariasjon. FIFAMANOR er avhengig av å drive arealene som på et moderne gardsbruk. Det fordrer vedlikehold av maskinparken og import av reservedeler fra tid til annen. Det er ingen overdrivelse å antyde at behovet for vedlikehold og fornyelse av materiellet er stort.

Fifamanors venner

På bakgrunn av dette har tidligere ansatte opprettet foreningen FIFAMANORS VENNER som er registrert i Brønnøysundregistrene. Vår organisasjon har som hovedmål å støtte prosjektet med reserve- og slitedeler som ikke finnes på det lokale markedet og som er nødvendige for å opprettholde egenfinansieringen. Organisasjonen har ingen administrasjonsutgifter – arbeidet er utført som dugnad av ledelsen. Det er normalt heller ingen utgifter til transport, da vi får «leilighetsskyss» med personer som reiser til Madagaskar. Vi har også avtale med reisebyrå som hjelper til med dette.

I fjor sendte vi alle reimene og knivene til skjærebordet til skurtreskeren - verdi ca. kr 25.000. I år er målet å fornye slitedeler på melkeanlegget for ca. kr 170.000. Som et tillegg har pensjonert veterinær Tore Vatn som både har arbeidet ved prosjektet og Geno, NRFs avlsorganisasjon i Norge, gjort et meget godt arbeid ved å skaffe en gave på 5000 doser oksesæd fra Geno. Dette er svært viktig da økonomien på prosjektet er meget anstrengt.

FIFAMANORS VENNER tar gjerne mot bidrag også fra ikke medlemmer.

Vi har mottatt støtte fra bl.a. Kopervik Rotaryklubb, skipsreder Johannes Solstad og Lions Club Odal.

Send en SMS til 91 76 16 88 for nærmere opplysninger dersom du vil støtte vårt arbeid.

Merker på 10.500 år gamle beinrester av elefantstruts. Kilde: SCIENCE ADVANCES,5:9, (2018)

Levde det mennesker på Madagaskar for 10.000 år siden?

En nyhetsmelding fra Arild M. Bakke – Norges generalkonsul på Madagaskar – i september i år vakte nysgjerrigheten. (Se http://www.bakkekontakten.com/ «Sensasjonelle funn og oppdagelser»). Kan det ha vært mennesker på Madagaskar mye tidligere enn forskerne hittil har antatt?

TEKST OG FOTO: JON E. BAKKE, BIOLOG OG FORFATTER AV BOKA «MADAGASKAR – ET LEVENDE MUSEUM»

Lenge har det vært stor vitenskapelig enighet om at Madagaskar må være et av de siste større landområdene som ble befolket av mennesker. Og fortsatt er det enighet om at den store innvandringen til øya skjedde for mindre enn to tusen år siden. Men nye funn kan tyde på at det har vært mennesker på øya mye tidligere enn det. I tillegg har nye metoder gitt økt innsikt om opprinnelsen til den gassiske folk.

Vazimba-folket

I følge gassisk fortellertradisjon levde det mennesker – vazimba – på øya før den store innvandringen tidlig i vår tidsregning. Det fortelles at de først bodde i innlandet hvor de drev primitivt jordbruk uten kunnskap om risdyrking og bruk av metallredskaper. Da den store indonesiske innvandringen kom, ble de så fordrevet til vestkystområdet. Hvor kom så vazimbaene fra? To ikke veldig originale teorier foreligger, enten må de ha vært av øst-afrikansk opprinnelse eller en tidligere indonesisk innvandring.

Det mest konkrete vi kjenner til om vazimbaene er fra området langs elva Manambolo. Det var interesse for vazimba-fortellingene allerede på 1800-tallet da blant annet den franske naturvitenskapsmannen Alfred Grandidier skrev om dem. Også blant norske misjonærene vakte vazimba-fortellingene interesse. Emil Birkeli besøkte Manambolo-området i 1918 og Otto Chr. Dahl tjue år senere. De fant rester av et utdødd språk samt gravskikker som var forskjellige fra det vi finner andre steder på Madagaskar. Så høyst sannsynlig har det vært en gruppe tidlige innvandrere til Madagaskar med annet språk og skikker enn det vi kjenner fra dagens befolkning. Vazimba-folket har så over generasjoner blandet seg med andre stammer, slik at det ikke lenger finnes et eget vazimba-folk.

Arkeologiske funn etter mennesker

Arkeologiske funn – inkludert funn av frø og pollen fra innførte matvekster – har så langt støttet teorien om at Madagaskar ble befolket for mindre enn to tusen år siden.

Men i september i år kom en artikkel i fagbladet Science Advances som beskriver funn av en stor dyregrav ved «safirbyen» Ilakaka på sørvest-Madagaskar. Her var beinrester etter lemurer, flodhester, gigantskilpadder, krokodiller og elefantstrutsen Aepyornis, og mange av disse dyrene er nå utdødd. Beinrestene ble aldersbestemt med karbon-14 metoden og ble anslått å være 10.500 år gamle.

Det sensasjonelle var ikke beinrestene i seg selv, men merker man fant på beinrestene. Det var rette V-formede skår som om de skulle være hogget med enkle redskaper, f.eks. øks. Hvis dette er riktig tolkning av merkene, betyr det at mennesker var på Madagaskar kanskje 9.000 år tidligere enn antatt! Imidlertid tok det ikke mer enn én måned (oktober 2018) før andre forskere mener at det er en forhastet konklusjon å si at merkene skyldes menneskelig aktivitet. Tilsvarende merker er funnet på fossile beinrester som er eldre enn menneskeheten og kan derfor ikke tilbakeføres til menneskelig aktivitet.

Kulturelle og språklige sammenlikninger

Enhver med noe kunnskap om Afrika og som så kommer til Madagaskar vil med en gang si at det er mange tydelige forskjeller mellom det store og det lille kontinentet. Folket på Madagaskar (mest utpreget i innlandet) er lysere i huden, har glatt (ikke krøllet) hår og er generelt lavere enn afrikanerne. Den utbredte risdyrkingen tyder dessuten på en tilknytning til sørøstlige Asia mer enn Afrika.

Otto Chr. Dahl utførte grundige språksammenlikninger og skrev allerede i 1951 om det gassiske språks nære tilknytning til språk på Borneo i Indonesia. Dette er utdypet i hans doktoravhandling utgitt i 1991 («Migration from Kalimantan to Madagascar») der han sammenlikner både språklige og kulturelle forhold. Hans konklusjon var at det gassiske folk (og språk) i hovedsak har sin opprinnelse fra Borneo, men at både folk, språk og kultur også har hatt afrikansk påvirkning. Ut fra sine funn anslo Dahl at hovedinnvandringen fra Indonesia kom rundt år 700 e.Kr., men han tok forbehold om at nye funn kunne endre på denne tidsangivelsen.

Genetiske undersøkelser

Etter siste årtusenskifte er det kommet flere genetiske undersøkelser av den gassiske befolkning. Genmateriale fra flere tusen gassere fra ulike deler av øya er undersøkt for å finne ut mer om deres opprinnelse. Det er DNA særlig fra to kilder som er interessante, nemlig fra det mannlige Y-kromosomet og kvinnenes mitokondrier. Dette er DNA som bare arves av henholdsvis mannlige og kvinnelige barn, slik at det er mulig å studere ulikheter mellom menns og kvinners utbredelse.

Hva forteller så disse undersøkelsene? Grovt sett kan man si at det gassiske folk er en omtrent 50:50 blanding av indonesere og afrikanere, selv om noen undersøkelser konkluderer

Kunstnerisk framstilling av vazimbafolket i deres landsby Ambohidrabiby rundt år 1500. Kilde: Wikipedia.

Kano av samme type som brukes i Indonesia.

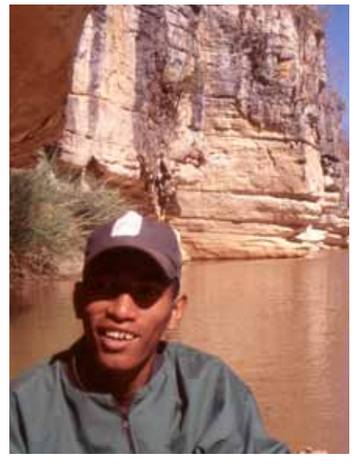

Vazimbagraver oppe i fjellsiden bak mannen.

med en større afrikansk enn indonesisk påvirkning. Samtidig er det store variasjoner fra innland til kyst. I innlandet er det større innslag av indonesisk herkomst, mens det på kysten er et større innslag av afrikansk DNA.

De genetiske undersøkelsene har så langt ikke kunnet angi mer nøyaktig tidspunktet for når innvandringene til Madagaskar skjedde, men anslår at den indonesiske innvandringen skjedde for 1000-2000 år siden, med andre ord omtrent det samme som Dahl antok. DNA-testene støtter også Dahls konklusjon om at folket i hovedsak kom fra sørøstre del av Borneo, men fra en annen stamme enn Dahl antok. Språklig likner gassisk mest på språket til Ma'anyan-folket, mens genetisk er gasserne mer knyttet til Banjar-folket. En forklaring kan være at banjarene snakket som Ma'anyan-folket den gang migrasjonen skjedde.

Nyere kunnskap om indonesisk historie kan kaste lys over hvordan den indonesiske migrasjonen kan ha foregått. Sjøfartsruten mellom Borneo og Madagaskar var et resultat av et raskt ekspanderende handelsnettverk ledet av de hindu-indonesiske kongedømmer i perioden 6.-12. århundre. Disse handelsrutene nådde helt til øst-Afrika, slik at det er sannsynlig at den indonesiske migrasjonen foregikk langs disse handelsrutene, og ikke som en tilfeldig «oppdagelsesferd» av en gruppe som la ut på den enorme reisen det er å krysse det Indiske hav. (De indonesiske kongene mistet senere herredømme over handelsrutene til arabiske og etter hvert europeiske handelsfolk.) Hvis denne teorien er riktig, betyr det at den indonesiske innvandringen til Madagaskar skjedde for bare ca tusen år siden.

Den afrikanske innvandringen skjedde sannsynligvis noen hundre år etter den indonesiske. Både språk og genetikk støtter teorien om at det afrikanske innslaget primært kom fra bantu-stammen i Sør-Afrika. Kjente klimaendringer i Sør-Afrika for nær 1000 år siden kan ha skapt dårligere levekår der og dermed forårsaket en migrasjonsbølge mot Madagaskar.

Hva så med vazimbaene – har vi fått vite noe mer om dem? De publiserte genetiske undersøkelsene nevner ikke vazimba, ei heller at det er noe spesielt DNA-materiale som skulle tyde på at det har vært en urbefolkning med et annet opphav enn det indonesiske og bantu-afrikanske på Madagaskar.

Så hva er svaret på spørsmålet i overskriften? Så langt må det være nei. Det er fortsatt ikke håndfast funn på at det har vært mennesker på Madagaskar i mer enn 1500-2000 år.

Risdyrking.

Viktige meldinger fra hovedstyret

Adresseforandring
Husk å melde endringer i navn og adresse for både hovedmedlem og husstandsmedlem til kassereren:
Brian Swan på epost:
kasserer@madagaskar.no
Det gjelder Navn, Postadresse, e-postadresse, telefonnummer

Nye medlemmer
Nye som ønsker å bli medlemmer kan også melde seg til Brian Swan ved å oppgi ovenstående informasjon. Medlemskapet koster kr 300 per år for hovedmedlem og kr 150 for husstandsmedlem.

Ny hjemmeside
Fra nyttår vil VNM få ny oppdatert hjemmeside på www.madagaskar.no. Der vil du blant annet finne alle årganger av Madagaskarforum siden første nummer i 2003 til i dag.

Bakkekontakten
Generalkonsul Arild Bakke skriver jevnlig nyheter fra Madagaskar på www.bakkekontakten.com. Her finnes også mye annet interessant stoff om Madagaskar.

Smånytt

Vennskapsforeningen Norge - Madagaskar

Drypp fra møtene i VNM Vest i 2018

VNM Vest og VNM Øst bytter på å ha ansvar for årsmøte i hovedforeningen. I år var årsmøtet lagt til Stavanger. Vi hadde et spennende årsmøte den 24. februar 2018 hvor Arild Øyen deltok, som er utdannet veterinær, men har i tillegg jobbet som spesialrådgiver i UD og ambassadør i flere land. På møtet fortalte han om erfaringer han hadde fra Norad hvor han startet å jobbe for FIFAMANOR i 1978. Deretter jobbet han i Verdens Matvareprogram (WFP) på Madagaskar og jobbet til sammen 10 år på solskinnsøya. I etterkant har han jobbet for UD med spesialkompetanse fra Afrika. Han er mest kjent for at han var med på å løse saken for Joshua French. I møtet formidlet han et dystert bilde av situasjonen på Madagaskar og lite håp om snarlig endring av samfunnsforholdene, korrupsjonen og den politiske situasjonen.

Den 9. april 2018 hadde foreningen temakveld om hvordan høyere utdanning og yrkesutdanning er organisert på Madagaskar. Foredragsholder var Dr. Sabir Michael Rakotovanasy som har jobbet som direktør i det nasjonale institutt for yrkesfag på Madagaskar.

Den 8. oktober 2018 var det foreningsmøte hvor temaet var «Third Culture Kids», det vil si barn og unge som vokser opp mellom flere kulturer. De kalles gjerne for tredjekulturelle barn, eller barn med krysskulturell identitet. Viser her til nærmere omtale av kvelden i eget avsnitt.

Den 29. oktober 2018 hadde foreningen møte hvor Jean-Louis Andriamifidy fra antikorrupsjonsorganet BIANCO deltok. Han er utdannet jurist og har jobbet mange år som aktor i det gassiske rettsvesenet. Siden 2014 har han ledet antikorrupsjonsbyrået med om lag 170 ansatte. Byrået ble opprettet i 2014, og driver både med forebyggende arbeid og etterforskning av korrupsjon. Han formidlet håp for fremtiden på Madagaskar samtidig som han åpent fortalte om de utfordringene de hadde knyttet til korrupsjon på Madagaskar.

Styret i VNM vest består av; Thomas Ramilijaona, Kristine Aano Oier, Kåre Kristensen, Sigurd Haus, Tore Klepsvik, Marit Jorun Gundersby Løvås og leder Bård Bakke

VNM Øst har hatt fire arrangementer dette året

I årets første temakveld stilte vi spørsmålet Hvordan forvaltes ressurser fra gruve- og petroleumsindustrien på Madagaskar? Foredragsholderne var Bady Balde og Indra Thévoz fra organisasjonen Extractive Industries Transparency Initiative (EITI). Målet med EITI er å bidra til økt åpenhet rundt betalingsstrømmene i gruve- og petroleumsindustrien slik at inntekter fra naturressursene skal bidra til økonomisk utvikling og bedre levekår. Gjennom økt åpenhet om betalingsstrømmer vil myndighetene i et land stilles til ansvar for hvordan inntektene brukes. Madagaskar er et av 46 land som implementerer EITI, og dermed forplikter seg til å offentliggjøre hvor mye de mottar i skatter og avgifter. Selskapene forpliktes tilsvarende til å offentliggjøre hvor mye de betaler. Tallene sammenstilles i en rapport. Etter gjennomgangen i 2017, med en rapport publisert i 2018, har Madagaskar EITI-status meaningful progress. Det er blant annet økt åpenhet rundt lisenser og tildeling av disse, som har gitt Madagaskar denne statusen. Les mer på https://eiti.org/madagascar

Årets neste møte stod i de personlige historienes tegn. Lillian og Tina Razafimandimbi Våje delte sterke historier om å vokse opp som tredjekulturelle barn, om hvordan det kan gi styrke, være utfordrende, og om hvordan det har formet dem som mennesker og blitt en del av deres identitet. Etter deres fortellinger gikk samtalene varmt over tallerkener med deilig gassisk middag laget av Mirana Sylvia Randriamanantena.

Det var mange som ville møte ministerråd Johan Kristian Meyer da han var i Norge og hos VNM i mai. Meyer orienterte om situasjonen på Madagaskar og om forberedelsene til presidentvalget. Det ble et hyggelig møte med Norges mann på Madagaskar.

Før vi gikk inn i sommerferien, møttes vi en sommerdag på Sognsvann til grilling, lek og prat.

Høsten 2018 står følgende på programmet i Oslo: temakveld om korrupsjon med direktør for antikorrupsjonsbyrået Bianco Jean- Louis Andriamifidy og hans tyske rådgiver Florian Schatz 30. oktober og gassisk fest 23. november. Sistnevnte arrangement har blitt en tradisjon. Et sosialt arrangement der vi møtes til afrikansk mat, dans og gassisk musikk, gjerne med litt lett underholdning. Begge arrangementene er hos Afrikansk kulturinstitutt i Pilestredet 75c.

Styret i VNM øst består dette året av Kjell Ueland, Sabir Ratovonasy, Mirana Sylvia Randriamanantena og Monika Thollefsen. Vararepresentanter er Therese Salomon og Olav Høimyr.

DISTRIBUERT AV POSTEN NORGE
posten
NORGE P.P. PORTO BETALT
B ØKONOMI ÉCONOMIQUE

RETURADRESSE: BRIAN SWAN, ØRNABERGET 8, 4049 HAFRSFJORD,NORWAY